

УДК 332.12:33

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2020-44-07-12>

ЕКОЛОГІЧНІ МОТИВИ Й СТИМУЛИ РОЗВИТКУ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Антонов О. І.

Предметом дослідження є теоретичні й практичні аспекти виявлення екологічних мотивів і стимулів організації та розвитку малих підприємств і агроосель сільського зеленого туризму.

Метою роботи є виявлення екологічних мотивів і стимулів організації та розвитку малих підприємств і агроосель сільського зеленого туризму з метою удосконалення управління ними в інтересах формування сприятливого середовища життєдіяльності населення, раціонального природокористування, збереження й відтворення сільських територій.

Методологічною основою статті стали як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання. Були використані методи: діалектичний, монографічний, історичний, системно-структурного аналізу й синтезу, проблемно- та програмно-цільового підходів.

Результати роботи. У статті розглядається особлива роль функціонування малих підприємств і агроосель сільського зеленого туризму для сільських територій. При цьому йдеться не тільки про соціально-економічні його мотиви для забезпечення відпочинку міських жителів та підвищення зайнятості й добробуту сільських. Провідне значення у дослідженні надається екологічним мотивам організації й розвитку малих туристичних підприємств і агроосель на селі. Вони розглядаються, по-суті, як єдина альтернатива суб'єктам агробізнесу у забезпеченні раціонального природокористування, збереження та відтворення довкілля. Тому виявлення екологічних мотивів їх створення та екологічних стимулів розвитку мають виняткове значення для управління з метою забезпечення сприятливого природного середовища життя і діяльності населення, функціонування сільських територій та їх економіки загалом.

Галузь застосування результатів. Матеріали, результати й висновки статті можуть бути використані у діяльності окремих суб'єктів сільського зеленого туризму, сільських територіальних громад, районних державних адміністрацій, середніх та вищих навчальних закладів.

Висновки. Екологічна мотивація сільського зеленого туризму стане відправною точкою для створення нових підходів для цієї діяльності як через вектор соціально-економічного розвитку (створення нових робочих місць і нових професій, відновлення ремесел, краще використання існуючих ресурсів та ін.), так і через вектор сталого розвитку (турбота про довкілля, збереження ресурсів та відтворення природи, всебічна екологізація діяльності й туристичних продуктів). Це також стимулюватиме формування нового менталітету сільського населення та управління розвитком сільських територій. Посилення екологічних функцій агроосель й сільських туристичних підприємств відповідає вимогам сучасної концепції соціальної відповідальності в організації та розвитку будь-якого бізнесу на селі, - великого, малого, середнього, аграрного й інших видів.

Ключові слова: малі підприємства, агрооселі, сільський зелений туризм, сільські території, екологічні мотиви і стимули, управління, розвиток, інтереси, об'єднані територіальні громади.

ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ МОТИВЫ И СТИМУЛЫ РАЗВИТИЯ МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ СЕЛЬСКОГО ЗЕЛЕННОГО ТУРИЗМА

Антонов А. И.

Предметом исследования являются теоретические и практические аспекты выявления экологических мотивов и стимулов организации и развития малых предприятий и агроусадьб сельского зеленого туризма.

Целью работы является выявление экологических мотивов и стимулов организации и развития малых предприятий и агроусадьб сельского зеленого туризма с целью совершенствования управления ими в интересах формирования благоприятной среды жизнедеятельности населения, рационального природопользования, сохранения и воспроизводства сельских территорий.

Методологической основой статьи стали как общенаучные, так и специальные методы научного познания. Были использованы методы: диалектический, монографический, исторический, системно-структурного анализа и синтеза, проблемно и программно-целевого подходов.

Результаты работы. В статье рассматривается особая роль функционирования малых предприятий и агроусадьб сельского зеленого туризма для сельских территорий. При этом речь идет не только о социально-экономических его мотивы для обеспечения отдыха горожан и повышение занятости и благосостояния сельских. Ведущее значение в исследовании предоставляется экологическим мотивам организации и развития малых туристических предприятий и агроусадьб на селе. Они рассматриваются, по сути, как единственная альтернатива субъектам агробизнеса в обеспечении рационального природопользования, сохранения и восстановления окружающей среды. Поэтому выявление экологических мотивов их создания и экологических стимулов развития имеют исключительное значение для управления с целью обеспечения благоприятного среды жизни и деятельности населения, функционирования сельских территорий и их экономики в целом.

Область применения результатов. Материалы, результаты и выводы статьи могут быть использованы в деятельности отдельных субъектов сельского зеленого туризма, сельских территориальных общин, районных государственных администраций, средних и высших учебных заведений.

Выводы. Экологическая мотивация сельского зеленого туризма станет отправной точкой для создания новых подходов для этой деятельности как через вектор социально-экономического развития (создание новых рабочих мест и новых профессий, восстановление ремесел, лучшее использование существующих ресурсов и др.), Так и через вектор устойчивого развития (забота об окружающей среде, сохранение ресурсов и воспроизводства природы, всесторонняя экологизация деятельности и туристических продуктов). Это также будет стимулировать формирование нового менталитета сельского населения и управления развитием сельских территорий. Усиление экологических функций агроусадьб и сельских туристических предприятий соответствует требованиям современной концепции социальной ответственности в организации и развитии любого бизнеса на селе, - большого, малого, среднего, аграрного и других видов.

Ключевые слова: малые предприятия, агроусадьбы, сельский зеленый туризм, сельские территории, экологические мотивы и стимулы, управление, развитие, интересы, объединенные территориальные общины.

ENVIRONMENTAL MOTIVES AND INSTITUTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF SMALL ENTERPRISES OF RURAL GREEN TOURISM

Antonov Oleksandr

The subject of the research is theoretical and practical aspects of identifying environmental motives and incentives for the organization and development of small businesses and agro-villages of rural green tourism.

The purpose of the work is to identify environmental motives and incentives for the organization and development of small businesses and agro-villages of rural green tourism in order to improve their management in the interests of creating a favorable environment for the life of the population, rational use of nature, conservation and reproduction of rural areas.

The methodological basis of the article was both general scientific and special methods of scientific knowledge. Methods were used: dialectical, monographic, historical, system-structural analysis and synthesis, problem- and program-targeted approaches.

Results of work. The article deals with the special role of functioning of small businesses and agro-villages of rural green tourism for rural areas. This is not just about his socio-economic motives for providing recreation for urban dwellers and improving rural employment and well-being. The environmental value of the organization and development of small tourist enterprises and agro-villages in the countryside is a key consideration in the study. They are considered, in essence, as the only alternative to agribusiness entities in ensuring the sustainable use, conservation and reproduction of the environment. Therefore, the identification of ecological motives for their creation and ecological incentives for development are of the utmost importance for management in order to ensure a favorable natural environment of life and activity of the population, the functioning of rural territories and their economy as a whole.

The field of application of results. *The materials, results and conclusions of the article can be used in the activities of individual subjects of rural green tourism, rural territorial communities, district state administrations, secondary and higher education institutions.*

Conclusions. *The environmental motivation of rural green tourism will be the starting point for creating new approaches for this activity, both through the vector of socio-economic development (creation of new jobs and new professions, restoration of crafts, better use of existing resources, etc.), and through the vector of sustainable development (care for the environment, conservation of resources and reproduction of nature, comprehensive greening of activities and tourism products). It will also stimulate the formation of a new rural population mentality and management of rural development. Strengthening the ecological functions of agro-villages and rural tourism enterprises meets the requirements of the modern concept of social responsibility in the organization and development of any business in the countryside – large, small, medium, agrarian and other types.*

Key words: *small businesses, agro-villages, rural green tourism, rural territories, environmental motives and incentives, governance, development, interests, integrated territorial communities.*

JEL Classification: *Q12, L83, O13, O15.*

Постановка проблеми. Необхідно зазначити, що впродовж багатьох років фінансування розвитку сільських територій України відбувається за залишковим принципом. Йому приділяється вкрай недостатньо уваги, а декларовані реформи здійснюються повільно, не мають очікуваних результатів. Як наслідок, вони функціонують не тільки в умовах різкого скорочення населення, згорання соціальної й виробничої інфраструктури, але й виснаження природних ресурсів, деградації довкілля, деструкції виробничо- й побутово-екологічних процесів на селі.

Їх вирішенню сприяє, з однієї сторони, впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій аграрної діяльності, а з іншого – поширення видів діяльності, які здійснюють відносно м'який вплив на довкілля. До них на великих сільських територіях належить, насамперед, сільський зелений туризм, екологічну спрямованість якого підкреслює термін «зелений». Отже, наявність екологічних мотивів та стимулів здійснення діяльності малими підприємствами й агрооселями потребують поглибленого вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідно зазначити, що проблеми розвитку підприємств та агроосель сільського зеленого туризму знаходяться у полі зору вітчизняних та зарубіжних науковців. Ідеться про публікації М. Ігнатенка, Л. Мармоль, О. Марченко, В. Пеньковського, І. Романюк, В. Ярового. В них висвітлюються проблеми організаційно-економічного механізму діяльності малих підприємств й агроосель сільського зеленого туризму, їх ресурсів й інфраструктури, управління розвитком та його регулювання, впровадження інновацій, формування ринку туристичних послуг тощо. Проте виявлення й обґрунтування екологічних мотивів і стимулів їх організації, функціонування та розвитку потребують подальших розробок.

Мета статті – виявлення екологічних мотивів і стимулів організації та розвитку малих підприємств і агроосель сільського зеленого туризму з метою удосконалення управління ними в інтересах формування сприятливого середовища життєдіяльності населення, раціонального природокористування, збереження й відтворення сільських територій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Між навколишнім середовищем та туризмом як видом діяльності існує складний прямий взаємозв'язок, який проявляється в обох напрямках (природне середовище, завдяки своїм компонентам: повітря, воді, ґрунту, фауні, флорі, є основою туристичних ресурсів, а з іншого боку – туристична діяльність має вплив на довкілля, який може бути і позитивним, і негативним за відсутності регулювання, особливо в умовах нестійких ландшафтів). Проте в будь-якому випадку його присутність у господарських комплексах є менш згубною для природи, ніж добувна або хімічна промисловість, чорна і кольорова металургія, сільське господарство.

Тому ще в останні десятиріччя ХХ ст. починає проявлятися як нова наука та практика екотуризм. Він був покликаний показати нові пріоритети розвитку туристичної галузі на місцевому, регіональному, національному та глобальному рівні. Поступово ареал (територія, дестинація) дії екотуризму розширився на основні існуючі форми туризму, навіть якщо на початку він застосовувався лише для туризму, який практикувався в заповідних зонах, національних парках, заказниках тощо [1, с. 146]. В сучасних умовах на селі йому відповідає сільський зелений туризм.

Його ефективним наслідком може бути відновлення і збереження природного багатства, для передачі його у використання знову ж таки в екотуризмі або інших сферах діяльності. Поганим прикладом може стати зростання відвідувачів (туристів) у відповідний сезон. Тоді туристична діяльність здійснює досить великий тиск на довкілля за рахунок механічного руйнування ландшафтів, збільшення кількості побутових стічних вод, побутових відходів, транспортних викидів. До того ж додається збільшення шуму, зростання стресу серед відвідувачів та місцевих жителів.

Всебічний розвиток туристичної діяльності передбачає приділення особливої уваги до навколишнього середовища, через захисні заходи, його збереження і розвиток якості, а також через контроль за наслідками туристичної діяльності з метою тривалого та раціонального використання туристичних ресурсів. Засоби захисту навколишнього середовища стають все більш складними, враховуючи вплив технічного прогресу на довкілля, а також вплив процесів соціально-економічного розвитку. Щодо терміну, то сільський зелений туризм розуміється як досвід мандрівки, який спрямований на природу та сприяє збереженню екосистем, поважаючи цілісність приймаючих агроосель і сільських громад.

У такому розумінні, на думку М. Ігнатенка, він повністю втілює екологічні мотиви малих підприємств сільського зеленого туризму та здійснюється на засадах і принципах соціальної відповідальності [2, с. 34]. Так, вони також передбачають проведення як туристичної, так і соціально-економічної діяльності у гарному, незабрудненому навколишньому середовищі, з незмінними краєвидами. Практика сільського зеленого туризму вимагає захисту туристичних зон і дестинацій, які призначені для відпочинку, а також фізичного і психічного відновлення. Вона означає посилення саме екологічної функції сільського зеленого туризму у випадку свого здійснення.

Ключовими принципами, на яких ґрунтується визначення екологічних мотивів малих підприємств у сільському зеленому туризмі, є: раціональне використання (вони не повинні впливати негативно на ресурси, а, навпаки, мають розвиватися таким чином, щоб захистити навколишнє середовище) та рівні можливості розвитку (довгострокові вигоди для власне суб'єктів діяльності, сільських громад, господарства та ресурсів). Адекватна оцінка та використання природних ресурсів сільських територій через посилення екологічних мотивів малих підприємств забезпечує відносини між туризмом і навколишнім середовищем безповоротно сталими.

У цьому відношенні розвиток туристичних зон, заповідних місцевостей має відбуватися у відповідності із завданням збереження їх екології. Як вважає Л. Мармоль, витрати на підтримку сільського зеленого туризму як окремого напрямку діяльності можуть бути високими, але у перспективі екологічна реабілітація є більш коштовною, а негативний вплив на навколишнє середовище найчастіше є незворотним [3, с. 25]. Отже, останнє, тобто принцип економічної доцільності через використання резервів малих підприємств сільського зеленого туризму, ще раз свідчить про важливість посилення їх екологічних функцій не тільки на місцевому, але й на регіональному та національному рівнях.

З іншої сторони, як зазначає І. Романюк, втілення та посилення екологічних функцій малих підприємств у сільському зеленому туризмі сприяє збільшенню як їх власних доходів (споживачі прагнуть до органічності та високих стандартів якості життя й відпочинку), так і доходів для національних парків та інших природних територій, сільських громад, які не могли бути отримані з інших джерел [4, с. 54]. Більше того, вони покращують рівень освіти та усвідомлення туристів, перетворюють їх у захисників природного та культурного середовища сільських та інших територій. Тим самим, малі туристичні підприємства на селі здійснюють еколого-освітню та еколого-виховну функції. Для них характерна, крім власне їх екологічної функції як частини основної діяльності, й еколого-відтворювальна та реабілітаційна.

Коли туристичні та інші підприємства і дестинації функціонують у гармонії, довкілля вииграє від їх діяльності через збереження та відновлення. Отже, малі підприємства сільського зеленого туризму забезпечують диверсифікацію сільської економіки на екологічних засадах, тим самим зменшуючи техногенний вплив традиційного аграрного виробництва та виконуючи еколого-диверсифікаційну функцію [5, с. 119]. Суб'єкти сільського зеленого туризму, окрім консервування природного середовища, заробляють ще і гроші для його збереження. У той час як консервування передбачає збереження у максимально наближеній до оригіналу формі, реабілітація включає в себе значні зміни в умовах використання.

Багато природних територій, будівель та споруд на селі були врятовані саме завдяки сільському зеленому туризму, будучи реабілітованими як визначні пам'ятки або як приміщення для розміщення туристів. Це також вказує на вагомий прояви соціальної відповідальності малих підприємств у сфері сільського зеленого туризму відносно розвитку сільських територій. Реалізація концепції соціальної відповідальності, як вказує М. Ігнатенко, направлена також на підвищення зайнятості сільського населення, зростання його добробуту та рівня життєдіяльності.

Екологічні мотиви й стимули малих підприємств сільського зеленого туризму забезпечують також одну з основних мотивацій туристів відпочивати на селі – це можливість спостереження та оцінювання господарської діяльності, місцевих традицій, які пов'язані з природою. Вони мають відповідати наступним умовам: власна екологічна спрямованість, збереження та охорона довкілля; використання місцевих природних і людських ресурсів й диверсифікація сільської економіки; освіта, виховання любові до природи – усвідомлення туристів і місцевих сільських громад; мінімально негативний вплив на природне і соціально-культурне середовище сільських територій.

Відповідно до виявлених та обґрунтованих екологічних мотивів малих підприємств сільського зеленого туризму формуються екологічні принципи їх діяльності. Насамперед, це зосередження на природних зонах, територіях та об'єктах. Екологічна або зелена діяльність (спрямованість) як частина дефініції сільського туризму та сукупність його послуг фокусується на безпосередньому й особистому досвіді відпочивальників перебування на природі та заснованому на її використанні. Відповідно, йдеться про геоморфологічні, біологічні, фізико-географічні й культурно-ландшафтні її особливості та ресурси [6, с. 14]. Тому зосередження на природничій основі та її всебічному врахуванні є суттєвим чинником планування та управління розвитку малих підприємств сільського зеленого туризму.

Наступний принцип стосується екологічної інтерпретації туристичного продукту. Він пов'язаний з еколого-освітньою та еколого-виховною функцією і означає можливості для діяльності і навіть дослідів у природі, які призводять до кращого розуміння, задоволення і радості від відкриттів; збереження місцевої природи та традиційної культури, як для відвідувачів, так і для сільських громад. Екотуристичні продукти на селі, отже, залучають тих відпочивальників, які хочуть взаємодіяти з навколишнім середовищем і, різною мірою, розширити свої знання, розуміння, оцінку та задоволення [7, с. 229]. Рівень і тип інтерпретації

планується, проектується та надається таким чином, щоб задовольнити їх інтереси, потреби та очікування, із включенням широкого спектру можливостей для інтерпретації як особистої, так і неособистої.

Принцип сталого розвитку й збереження довкілля. Екологічні заходи малих підприємств у сільському зеленому туризмі та їх планування мають забезпечити кращі практики з точки зору охорони природи та сталого розвитку. Туристична діяльність повинна плануватися і здійснюватися таким чином, щоб мінімізувати антропогенний вплив на довкілля. Вона включає в себе участь у збереженні природних та сільських територій, пропонуючи конструктивні шляхи для ефективного управління ними (наприклад, фінансова допомога безпосередньо для їх реабілітації; збір сміття та облаштування; добровільні внески до природоохоронних організацій та фондів, сільських громад).

Принцип задоволеності туристів означає відповідність їх очікуванням. У процесі розробок та пропозицій туристичних продуктів малим підприємствам треба мати на увазі, що потенційні туристи цього напрямку мають високий рівень освіти і очікувань. Таким чином, ступінь задоволеності, пов'язаної з продукцією та послугами, є суттєвим чинником і їх власної ефективності та конкурентоспроможності. Отже, пропоновані відпочивальникам програми перебування з екологічної точки зору мають досягати і навіть перевищувати рівень їх очікувань.

З останнім принципом сумісним є принцип реалізації маркетингових стратегій розвитку малих підприємств у сільському зеленому туризмі [8, с. 9]. Саме їх обґрунтований з екологічної точки зору вибір та реалізація призводить до реалістичних очікувань. Маркетинг екологічних послуг і продуктів у цілому, насамперед, повну та відповідальну інформацію, що призводить до підвищення поваги до природного та культурного середовища їх перебування й високого рівня задоволеності туристів.

Необхідно зазначити, що туристичні програми не розгортаються виключно в агрооселях як малих підприємствах сільського зеленого туризму. Не реалізуються вони і в пансіонатах, готелях, туристичних базах, які відвідуються туристами. Швидше, йдеться про сільські громади й території, в яких відвідувачі взаємодіють під час свого перебування із ландшафтами, з місцевими мешканцями, з місцевою інфраструктурою та послугами (пам'ятки природи та соціально-культурні атракції, транспорт, пошта, торгівля, громадське харчування і т.і.) [9, с. 58].

Їх якість впливає на враження, яке формується під час їх перебування щодо певного регіону або туристичної дестинації. Адже туристи при прийнятті рішення, де проводити відпустку або інший вільний час, не вибирають місце поселення, а туристичну зону – дестинацію. Тобто, відповідальність за задоволеність туристів несуть не тільки власники агроосель або/та працівники малих підприємств, а й всі члени сільських громад, які беруть участь у сільському зеленому туризмі прямо чи опосередковано.

Наразі, важливо вказати, що в контексті європейської інтеграції внесок малих підприємств сільського зеленого туризму у розвиток сільських територій, крім екологічного, матиме особливий соціально-економічний ефект. Парадигма їх діяльності може бути визначена як нова філософія взаємодії приймаючих сільських громад і прибулих туристів. Вона направлена на зростання добробуту.

Висновки. Екологічна мотивація сільського зеленого туризму стане відправною точкою для створення нових підходів для цієї діяльності як через вектор соціально-економічного розвитку (створення нових робочих місць і нових професій, відновлення ремесел, краще використання існуючих ресурсів та ін.), так і через вектор сталого розвитку (турбота про довкілля, збереження ресурсів та відтворення природи, всебічна екологізація діяльності й туристичних продуктів). Це також стимулюватиме формування нового менталітету сільського населення та управління розвитком сільських територій. Посилення екологічних функцій агроосель й сільських туристичних підприємств відповідає вимогам сучасної концепції соціальної відповідальності в організації та розвитку будь-якого бізнесу на селі, – великого, малого, середнього, аграрного й інших видів.

Список використаних джерел

1. Красавцева Л. Ю. *Геопросторові структури туристичного ринку як результат територіальної диференціації туристичного процесу. Інвестиції: практика та досвід.* 2014. № 15. С. 145-148.
2. Ігнатенко М. М. *Планування і прогнозування соціальної відповідальності суб'єктів господарювання аграрної сфери економіки. Агросвіт: наук. жур.* 2015. № 17. С. 31-37.
3. Мармуль Л. О., Лугова О. *Методичні підходи до оцінки економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств. Економіст.* 2012. № 2. С. 24-26.
4. Романюк І. А. *Імплементация функций підприємств рекреаційної діяльності в управління розвитком сільських територій. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу.* 2019. № 1(45). С. 51-58.
5. Тищук І., Лужанська Т., Гобрей М. *Організаційно-економічний механізм використання ресурсного потенціалу сільського зеленого туризму в регіоні. Економічний форум: науковий ж-л,* 2017. №3. С. 117-122.
6. Вінніков О. *Акти законодавства України про екологічний (зелений) та сільський туризм. Туризм сільський зелений.* 2014. № 1. С. 13-15.
7. Грабовенська С. П. *Аналіз і структура ринку туристичних послуг в Україні. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі,* 2013. №1 (56). С. 226-234.
8. Марченко О. А. *Кадровий менеджмент та мотивація персоналу працівників туристичних підприємств. Агросвіт: наук. жур.* 2016. № 11. С. 7-11.
9. Пеньковський В. С. *Соціально-економічна ефективність функціонування господарств сільського зеленого туризму в Херсонській області. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу.* 2017. № 1 (37). С. 55-61.

References

1. Krasavtseva, L. Yu. (2014). *Heoprosorovi struktury turystychnoho rynku yak rezul'tat terytorial'noyi dyferentsiatsiyi turystychnoho protsesu* [Geospatial structures of the tourist market as a result of territorial differentiation of the tourist process]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid - Investment: practice and experience*, 15, 145-148 (in Ukr.).
2. Ihnatenko, M. M. (2015). *Planuvannya i prohnozuvannya sotsial'noyi vidpovidal'nosti sub'yektiv hospodaryuvannya ahrarnoyi sfery ekonomiky* [Planning and forecasting the social responsibility of economic entities in the agricultural sector]. *Ahrosvit*, 17, 31-37 (in Ukr.).
3. Marmul', L. O. & Luhova, O. (2012). *Metodychni pidkhody do otsinky ekonomichnoho potentsialu sil's'kohospodars'kykh pidpryyemstv* [Methodical approaches to the assessment of economic potential of agricultural enterprises]. *Ekonomist - Economist*, 2, 24-26 (in Ukr.).
4. Romaniuk, I. A. (2019). *Implementatsiya funktsiy pidpryyemstv rekreatsinyoi diyal'nosti v upravlinnya rozvytkom sil's'kykh terytoriy* [Implementation of functions of recreational enterprises in the management of rural development]. *Visnyk Berdyans'koho universytetu menedzhmentu i biznesu - Bulletin of Berdyansk University of Management and Business*, 1(45), 51-58 (in Ukr.).
5. Tyshchuk, I., Luzhans'ka, T. & Hobrey, M. (2017). *Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm vykorystannya resursnoho potentsialu sil's'koho zelenoho turyzmu v rehioni* [Organizational and economic mechanism of utilization of the resource potential of rural green tourism in the region]. *Ekonomichnyy forum - Economic Forum*, 3, 117-122 (in Ukr.).
6. Vinnikov, O. (2014). *Akty zakonodavstva Ukrayiny pro ekolohichnyy (zelenyy) ta sil's'kyy turizm* [Acts of the legislation of Ukraine on ecological (green) and rural tourism]. *Turyzm sil's'kyy zelenyy - Tourism is rural green*, 1, 13-15 (in Ukr.).
7. Hrabovens'ka, S. P. (2013). *Analiz i struktura rynku turystychnykh posluh v Ukrayini* [Analysis and structure of the tourist services market in Ukraine]. *Naukovyy visnyk Poltavs'koho universytetu ekonomiky i torhivli - Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade*, 1(56), 226-234 (in Ukr.).
8. Marchenko, O. A. (2016). *Kadrovyy menedzhment ta motyvatsiya personalu pratsivnykiv turystychnykh pidpryyemstv* [Personnel management and staff motivation of employees of tourism enterprises]. *Ahrosvit*, 11, 7-11 (in Ukr.).
9. Pen'kovs'kyy, V.S. (2017). *Sotsial'no-ekonomichna efektyvnist' funktsionuvannya hospodarstv sil's'koho zelenoho turyzmu v Khersons'kiy oblasti* [Socio-economic efficiency of functioning of farms of rural green tourism in Kherson region]. *Visnyk Berdyans'koho universytetu menedzhmentu i biznesu - Bulletin of Berdyansk University of Management and Business*, 1 (37), 55-61 (in Ukr.).

ДАНІ ПРО АВТОРА

Антонов Олександр Ігорович, аспірант

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, 08401, Україна
e-mail: ekonomika2013@ukr.net

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Антонов Александр Игоревич, аспирант

ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды»
ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницкий, 08401, Украина
e-mail: ekonomika2013@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHOR

Antonov Oleksandr, postgraduate

Pereiaslav-Khmelnitsky Hrygorii Skovoroda State Pedagogical University
str. Sukhomlinsky 30, Pereiaslav-Khmelnitsky, 08401, Ukraine
e-mail: ekonomika2013@ukr.net